

Ár 2011, þriðjudaginn 20. september, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Áslaug Árnadóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Jóhann Tómas Sigurðsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir og Guðlaug Brynja Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 45/2011**:

M
gegn
Fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 11. júlí 2011 með kvörtun sóknaraðila dagsettri sama dag. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. júlí 2011, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu þann 18. júlí 2011. Var bréfið sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar dagsettu 19. júlí 2011, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust frá sóknaraðila þann 2. ágúst 2011.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 26. ágúst og 20. september 2011.

II.

Málsatvik.

Þann 18. ágúst 2006 gekkst sóknaraðili í sjálfskuldarábyrgð nr. X, vegna yfirdráttar á tékkareikningi, að fjárhæð kr. 1.500.000. Reikningseigandi var A, móðir sóknaraðila, og yfirdráttarheimildin var að fjárhæð kr. 1.000.000.

Í kafla um greiðslumat á yfirlýsingu um sjálfskuldarábyrgð vegna yfirdráttar á tékkareikningi er hvorki hakað við að óskað sé eftir að greiðslugeta greiðanda verði metin né að greiðslugeta greiðanda verði ekki metin. Hins vegar er merkt með upphafsstöfunum M við að ábyrgðarmaður hafi óskað eftir að greiðslugeta greiðanda verði metin og að ábyrgðarmaður hafi kynnt sér niðurstöðu greiðslumats. Tekið er fram að greiðslumat fari ávallt fram sé ábyrgð hærri en kr. 1.000.000. Auk þess hefur verið hakað við reit þar sem tekið er fram að niðurstaða greiðslumats bendi til þess að greiðandi geti efnt skuldbindingar sínar.

Þann 18. ágúst 2006 var skjal sem ber heitið „niðurstaða greiðslumats“ undirritað. Tekið er fram að lántakandi sé A, lánsupphæðin sé að fjárhæð kr. 1.500.000 og um sé að ræða yfirdráttarlán.

Í reit um greiðslumat er eftirfarandi texti: „*Samkvæmt samkomulagi banka og sparisjóða, Félagsmálaráðuneytisins og Neytendasamtakanna um ábyrgðir á skuldum einstaklinga, eða vegna eigin ákvörðunar, hefur sparisjóðurinn metið getu*

ofangreinds lántakanda til að standa við fjárhagsskuldbindingar sínar. Greiðslumatið byggir á gögnum sem F hefur aflað sér eða lántakandi hefur látið í té. Niðurstaða greiðslumats er byggð á upplýsingum um framfærslukostnað og önnur föst útgjöld, meðaltekjur heimilisins og greiðslubyrði lána. Framfærslukostnaður og önnur föst útgjöld miðast að lágmarki við fjárhæðir sem gefnar eru út af Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna. F ber ekki ábyrgð á greiðslumatinu ef lántakandi hefur veitt rangar eða ófullnægjandi upplýsingar um fjárhag sinn. Jákvæð niðurstaða greiðslumats felur ekki í sér tryggingu fyrir því að skuldari efni skyldur sínar.“ Þá er kafli um niðurstöður greiðslumats þar sem fram kemur að þær bendi til þess að lántakandi geti efnt skuldbindingar sínar miðað við núverandi fjárhagsstöðu. Einnig er tekið fram að ekki sé meira en helmingi lánsupphæðar varið til greiðslu á skuldum lántakanda hjá sparisjóðnum. Að auki er útdráttur úr 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða.

Þann 5. ágúst 2008 kveðst varnaraðili hafa sent sóknaraðila innheimtuviðvörðun þar sem fram kemur að yfirdráttur sem sóknaraðili ábyrgist sé í vanskilum. Sóknaraðili er hvattur til að setja sig í samband við varnaraðila eigi síðar en 15. ágúst 2008 þannig að ekki komi til frekari innheimtuaðgerða. Sóknaraðili kveðst ekki hafa fengið þessa innheimtuviðvörðun.

Þann 20. september 2008 fékk sóknaraðili innheimtubréf frá Lögmönnum Thorsplani vegna sjálfskuldarábyrgðarinnar. Samtals nam innheimtukrafan kr. 1.649.873. Höfuðstóll var kr. 1.497.867. Dráttarvextir til 20. september 2008 voru kr. 4.161. Innheimtuþóknun var kr. 118.751 og virðisaukaskattur kr. 29.094.

Þann 25. september 2008 greiddi sóknaraðili kr. 400.000 vegna sjálfskuldarábyrgðarinnar. Þá fékk hún afslátt af innheimtuþóknuninni kr. 48.896 og gaf út skuldabréf nr. Y til F að fjárhæð kr. 1.260.000. B, sem er í skráðri sambúð með sóknaraðila, tókst á hendur sjálfskuldaábyrgð in solidum á láninu.

Á ódagsettu skjali sem ber heitið: „Til ábyrgðarmanna fjárskuldbindinga Y“ óskaði ábyrgðarmaður B eftir því að greiðslugeta greiðanda yrði ekki metin. Hakaði hann í viðeigandi reit, nei og staðfesti með upphafsstöfum sínum.

Að sögn sóknaraðila leituðu þau B til varnaraðila í mars 2011 og ræddu þar við þjónustufulltrúa sem gerði þeim að fylla út greiðslumat. Kveður sóknaraðili þau hafa fengið þau svör frá varnaraðila, sex vikum eftir að greiðslumatinu var skilað inn, að þeim bæri að snúa sér til síns viðskiptabanka með óskir sínar.

Þann 14. mars 2011 sendi sóknaraðili varnaraðila tölvuskeyti þar sem hún fór fram á það við varnaraðila að fá afrit af öllum gögnum varðandi yfirdráttarheimild móður hennar og greiðslumat vegna þess. Auk þess óskaði hún eftir gögnum varðandi það þegar skuldinni var breytt í skuldabréf á hennar nafni og maður hennar gekkst í ábyrgð. Þá óskaði hún eftir afriti af tilkynningu um að heimildin væri komin í greiðslufall, ef hún var send út. Þann 16. mars svaraði varnaraðili sóknaraðila og sendi sóknaraðila afrit af láni hennar nr. Y og skjöl tengd yfirdrættinum sem gerður var upp með skuldabréfinu. Kvað varnaraðili andvirðinu hafa verið ráðstafað inn á reikning Lögmanna Thorsplani.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 11. júlí 2011.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að varnaraðili endurgreiði inn á höfuðstól lánsins allan þann innheimtukostnað, vexti og annan kostnað sem bættust við lánið. Auk þess krefst

sóknaraðili þess að varnaraðili viðurkenni að hafa brotið gegn ákvæðum 3., 4., 5. og 6. gr. samkomulags um notkun ábyrgða og endurreikni lánið með tilliti til þess. Þá krefst sóknaraðili þess að varnaraðili felli niður sjálfskuldarábyrgð B þar sem ekki fór fram greiðslumat á skuldara áður en skuldabréfið var gert.

Kveður sóknaraðili varnaraðila ekki hafa staðið við skyldur sínar samkvæmt samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, sérstaklega 3., 4., 5. og 6. gr. samkomulagsins. Þá vísar sóknaraðili til þess að varnaraðili hafi ekki brugðist rétt við þegar leitað var til hans út af þessu máli þar sem varnaraðili sendi sóknaraðila og B, ábyrgðarmann að skuldabréfi nr. Y, heim með átta blaðsíðna greiðslumat og bað þau að fylla það út með ítarlegum upplýsingum um þau áður en varnaraðili gæti skoðað mál þeirra vegna þessa láns.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðila verði vísað frá. Til vara er þess krafist að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili vísar til e-liðar 4. gr. [sic] samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki til stuðnings aðalkröfu sinni.

Varnaraðili mótmælir því að engar aðvaranir hafi verið sendar eftir 20. júlí 2008 sem sé dagurinn sem yfirdráttarheimildin á reikningi nr. Z féll niður. Þá hafi staða reikningsins verið neikvæð um kr. 1.497.068.

Varnaraðili vísar til þess að í 5. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga komi fram að stefnt skuli að því að tilkynna um vanskil innan 30 daga frá greiðslufalli skuldara, en ekki að skylda liggi til þess. Varnaraðili kveðst hafa sent tilkynningu þann 5. ágúst 2008 og þá hafi staða skuldarinnar verið orðin neikvæð um kr. 1.506.918.

Varnaraðili vísar til þess að í 2. tl. yfirlýsingar um sjálfskuldarábyrgð vegna yfirdráttar á tékkareikningi nr. Þ komi fram að: „*Fjárhæð ábyrgðarinnar takmarkast við tilgreinda fjárhæð í reitnum „Fjárhæð sjálfskuldarábyrgðar“, þ.e. ábyrgðarmaður/menn ábyrgist yfirdráttarskuld reikningseiganda upp að þeirri fjárhæð. Að auki og til viðbótar við tilgreinda fjárhæð ábyrgist ábyrgðarmaður/menn bankakostnað og vexti sem leggjast á yfirdráttarskuldina samkvæmt gjaldskrá sparisjóðsins og greiðslu dráttarvaxta og allan kostnað af innheimtu komi til vanskila.*“ Varnaraðili telur álagningu vaxta frá 16. september 2008 til 20 september 2008, innheimtuþóknunar og virðisaukaskatts heimila.

Þá vísar varnaraðili til þess varðandi sjálfskuldarábyrgð sem B gekkst í þann 26. september 2008 að ekki verði séð að brotið hafi verið gegn ákvæðum samkomulags um notkun ábyrgða, þar sem sóknaraðili og B hafi verið í óvígðri sambúð.

Þá vísar varnaraðili til þess að einhver misskilningur hafi átt sér stað milli starfsmanns varnaraðila og sóknaraðila, þegar sóknaraðili kom í útibú bankans til að ræða við varnaraðila um ætluð brot á samkomulaginu. Varnaraðili vísar til þess að starfsmaðurinn hafi viljað koma til móts við þá aðstöðu sem sóknaraðili var í með því að skoða hvort hún félli til dæmis undir sértæka skuldaaðlögun.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að sjálfskuldarábyrgð nr. X, vegna yfirdráttar á tékkareikningi og skuldabréfi nr. Y sem síðar var gefið út vegna vanskila á yfirdrættinum.

Í 5. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki kemur fram að það sé skilyrði fyrir meðferð úrskurðarnefndar að fjármálafyrirtæki hafi hafnað kröfu viðskiptamanns eða ekki hafi tekist að leysa málið með sátt innan fjögurra vikna frá því viðskiptamaður lagði málið fyrir fjármálafyrirtæki. Í kvörtun sóknaraðila til nefndarinnar kemur fram undir liðnum: Hvenær viðskiptamaður bar fram kvörtun sína eða henni var hafnað: „*Fyrst höfðum við samband við þjónustufulltrúa hjá [sic] F í mars 2011 og þá var okkur sagt að fylla út 8.bl. greiðslumat svo að hægt væri að skoða erindi okkar.* (Sjá betur meðfylgjandi greinargerð).“ Ekki kemur frekar fram í greinargerðinni um hvað var rætt á fundi í útibúi varnaraðila í T. Kveðst sóknaraðili þó hafa farið til að athuga hvort F hafi farið eftir þeim verklagsreglum sem gilda um notkun ábyrgða. Í síðari greinargerð kveðst sóknaraðili hafa rætt við R þjónustufulltrúa sem sagði sóknaraðila að best væri að fylla út greiðslumat til að hægt væri að taka málið fyrir og skoða það. Varnaraðili telur ekki unnt að skera úr um hvað gerðist á fundi sóknaraðila í útibúi í T.

Í ljósi framangreinds er ekki ljóst hvort sóknaraðili bar kröfur þær sem um er deilt í máli þessu upp við varnaraðila á umræddum fundi. Þegar af þeirri ástæðu verður ekki hjá því komist að vísa kröfum sóknaraðila frá úrskurðarnefndinni með vísan til 5. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá úrskurðarnefndinni.

Reykjavík, 20. september 2011.

Áslaug Árnadóttir
formaður

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir